

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

VIII. An Deus futura libera prænoscatur in decreto suæ voluntatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

SECTIO VIII.

An Deus futura libera prænoscatur in decreto sua Voluntatis?

124. Sicut duplex est effectus contingens, alter dependens à sola voluntate Dei, alter etiam à voluntate creaturæ; ita duplex est decretum in Deo, alterum quo decrevit ex se aliquid ad extra producere; alterum, quo decrevit producere dependenter etiam à voluntate creaturæ. Quod adhuc est duplex, alterum prædefiniens, & antecedens causalitate; alterum concomitans tantum liberum actum futurum voluntatis creaturæ. De singulis est controuersia, an Deus in suo decreto futura prænoscatur.

125. PRIMA Sententia negat, Deum in illo suo decreto certò præcognoscere futura, nisi tantum remotè, quatenus eo posito res ipsa futura sit determinatè vera, & certò cognoscibilis in se ipsa. Est Vasquez 1. p. d. 66. c. 2. & Arrubals d. 43. c. 2. Fundamentum est, quia decretum liberum Dei non addit supra essentiam Dei, nisi respectum rationis ad effectum futurum: Deus autem nequit cognoscere huiusmodi respectum rationis, qui obiectiue tantum est in intellectu creato: & esto illum cognoscat, nequit illi esse ratio & medium cognoscendi rem futuram, quia talis respectus confurgit in Deo ex re ipsa futura, tanquam ex proximo fundamento: nequit autem respectus posterior esse medium cognoscendi fundamentum ipsum, quod est prius, & causa ipsius respectus.

126. SECUNDA Sententia affirmat, omnes effectus futuros Deum præcognoscere in determinatione suæ voluntatis. Est Scoti in p. Dist. 39 §. 1. Viso, Rich. Dist. 38. a. 1. q. 5. Mayroni q. 1. §. 4. quartum, Rubionis q. 2. art. 3. Durand. q. 3. num. 9. Caiet. 1. p. q. 14. art. 13. §. Contra secundum in fine, Asturicensis relectione de Christi gratia q. 6. Conc. 4. pag. 671. Bannez 1. p. loco præcit. Zumel ibidem Disp. 7. Gonzalez, Disp. 44. sect. 2. Alvarez lib. 2. de auxilijs Disp. 10. & 11. Fundamentum est, quia quidquid est futurum, dependenter à voluntate Dei vel prædefiniens, vel permittente est futurum: sed voluntas Dei est infallibilis & frustrari non potest; ergo in ea certò præcognoscit omnes effectus futuros, siue bonos, siue malos, siue à se tantum, siue à creata etiam voluntate dependentes.

127. Probat 2. recentiores Thomistæ hoc pacto. Omne decretum efficax Dei de effectu futuro dependente à voluntate creaturæ, necessariam connexionem habet cum medio, quo talis effectus infallibiliter fit exequendus; ergo in eo Deus certò prænoscit effectum futurum. Antecedens patet, nā voluntas creata, præter principium extrinsecum

prædeterminans, requirit principium, seu medium intrinsecum, quo se ipsa ad actum prædefinitum liberè ab intrinseco determinet. Consequentiam verò probant, quia cum hoc medium sit ad exequendum actum à Deo prædefinitum, debet esse ex naturā suā tale, ut eo posito, infallibiliter ponendus sit effectus; alioqui frustrari posset decretum Dei, quod implicat: ergo in eo infallibiliter præscit effectum futurum. Confirmant auctoritate S. Doctoris 1. p. quæst. 14. artic. 13. 1. contra Gent. cap. 66. & 68. & 2. 2. quæst. 171. art. 6. ad secundum, docentis, Deum non solum futura cognoscere in se ipsis, sed etiam in suis causis.

128. Dico primò futura, quæ solū pendunt ex voluntate Dei, Deus certò cognoscit in suo decreto. Fundamentum est, quia quæ pendent ex solā voluntate Dei impediri non possunt, & alioqui Dei voluntas de se efficax est, & immutabilis: igitur in ea ab æterno Deus certò cognouit quidquid in tempore producendum decrevit. Assertio hæc ex parte est contra Mayronum supra citatum, affirmantem, Decretum Dei esse mutabile, atque adeo scientiam, quam Deus habet in suo decreto de effectibus futuris, esse conditionatè, non absolutè infallibilem, stante nimirum decreto suæ voluntatis, quod tamen mutare posset ex innata sua libertate. Quod etiā innuit Rubio q. 1. cum docet, posse Deum aliter in tempore agere, quàm ab æterno decrevit. Verum hæc decretorum variabilitas apertè repugnat Dei immutabilitati, & constantiæ, quæ nequit à proposito semel concepto desistere, cum oppositum moralem saltem arguat mutabilitatem. Vnde,

129. Ad fundamentum primæ sententiæ, nego liberum decretum Dei formaliter constitui per respectum rationis consequentè rem futuram; nam cum illud sit causa rei futuræ, nequit formaliter constitui per respectum consequentem rem futuram, cum nulla causa in ratione causæ constituatur per rationem consequentem suum effectum. Constituitur autem decretum Diuinum per actum ipsum necessarium, ut connotantem effectum à se liberè pendentem: Vnde licet cognosci non possit sine effectu, quem essentialiter connotat, non tamen cognoscitur ut consequens effectum, sed ad summum ut concomitans effectum, ut sufficit infra, cum de voluntate Dei.

130. Dico 2. Reliquos effectus futuros dependentes à voluntate creata, non potest Deus infallibiliter cognoscere in decreto suo tanquam in ratione proxima cognoscendi. Dixi, in ratione proxima cognoscendi; quia ratione scientiæ mediæ, quæ ad decretum præsupponitur, est decretum, remota ratio cognoscendi tales effectus. Hæc sententia est præcipuorum Theologorum nostræ Societatis; ex antiquioribus eam docet Aureol. in 1. Dist. 38. a. 1. propositione 1. Ariminensis q. 2. art. 1. Baconus Dist. 40. art. 2. §. 5. Inclinat Ferrar. 1. contra Gent. c. 67. §. Ad verbum. Et colligitur ex S. Tho. 1. p. loco præcitato, &

S. Thomas.

Mayronus.

Rubio.

Vasquez.
Arrubals.

Scoti.
Richardus.
Mayronus.
Rubio.
Durandus.
Caietanus.
Asturicensis.
Bannez.
Zumel.
Gonzalez.
Alvarez.

Thomista.

Theologi.
Societatis
Iesu.
Aureolus.
Ariminensis.
Baconus.
Ferrar. 1.
S. Thomas.

primo contra gentes c. 66. & de veritate q. 2. art. 12. & in 1. dist. 28. q. 1. art. 5. Vbi nunquam causam certitudinis Diuine cognitionis ex parte obiecti assignat eternum decretum, sed coexistentiam futurorum in aeternitate, in qua videntur in seipsis secundum illud esse, quod habitura sunt extra suas causas, quin docet, futurum antequam fiat, non esse determinatè verum, quia nullam habet causam determinatam, & ideo ut futurum certo cognosci non posse, sed ut præsens. Si autem agnouisset S. Doctor tale decretum in Deo, illud profecto assignasset; nec dixisset futurum, antequam fiat, non esse determinatè verum, & certò cognoscibile, cum illud sit determinatè verum, & certò cognoscibile in ipso decreto Dei, in quo haberet determinatum esse, & certam cognoscibilitatem.

131. Fundamentum est, quia vel decretum Dei est antecedens & prædefinitiuum actus, vel concomitans, & permissiuum tantum. Si primo modo, ut in eo, velut in causa Deus infallibiliter præcognoscat actum prædefinitum, debet esse causa infallibilis talis actus, non potest autem esse causa infallibilis actus prædefiniti, nisi contineat medium, quo voluntas creata sit illum infallibiliter elicitura: repugnat autem, voluntatem creatam infallibiliter elicituram actum infallibilitate requisita ad scientiam Dei, absque præiudicio propriæ libertatis: ergo. Maior patet, quia si decretum Dei non esset causa infallibilis actus prædefiniti, posset oppositum contingere, ac proinde falli scientia Dei. Minor assumpta constat; quia Diuina voluntas est immediata causa nostrorum actuum medio concursu, vel principio aliquo nobis inhaerente: ergo, ut sit causa infallibilis actus prædefiniti, continere debet medium, quo talis actus sit à voluntate creata infallibiliter eliciendus. Minorem subsumptam probo; quoniam infallibilitas, quam ex parte obiecti postulat scientia, & decretum absolutum Dei, debet esse talis, ut oppositum implicet contradictionem, sicut contradictionem implicat; ut scientia Dei fallatur, vel absolutum decretum ipsius frustratur. Ut autem hæc infallibilitas sit eiusmodi, debet medium, quo actus prædefinitus est exequendus, esse tale, ut eo posito contradictionem implicet oppositum; alioqui, si possibile esset oppositum, possibile esset, diuinam scientiam, diuinumque decretum falli: hoc autem tollit libertatem, quæ essentialiter est potentia ab intrinseco indifferens ad vtrumlibet.

132. Neque Dicas, posse voluntatem creatam oppositum facere eius, quod prædefinitum est, infallibiliter tamen nunquam esse oppositum facturam: atqui hoc sufficit, ut in tali medio Deus infallibiliter præcognoscat liberum consensum futurum, quia ad infallibilitatem scientiæ, satis est, quod infallibiliter nunquam sit futurum oppositum.

133. Sed contrà; nam cum tale medium non tollat à voluntate liberam potentiam ad resistendum, ponatur, quod voluntas ad ex-

periendam suam libertatem actu resistat, hoc enim metaphysicè non implicat, neque ex parte mediij, siquidem non determinat voluntatem ad vnum; neque ex parte voluntatis; nam adhuc eo posito, manet cum plena potestate ad resistendum: in hoc autem casu falleretur Deus, eiusque Decretum: siquidem Deus certò cognosceret ex vi mediij prædefiniti consensum futurum, cum tamen ex vi libertatis creatæ futurum esset oppositum. Et, ut clariùs eluceat absurdum, fingatur Deus more nostro non præuidisse ab æterno determinationem voluntatis creatæ in se, sed tantum in suo decreto, & medio prædefinito; nam in hac sententia perinde est, cum ponat Deum prius ratione illam infallibiliter præuidisse in suo decreto, posterius verò ratione in se ipsa, atque in sua existentia & duratione. Quæro igitur, non in eo casu Deus certò cognosceret consensum futurum in suo decreto & medio prædefinito, an non? si non; igitur tale medium non esset de se sufficiens ad certò cognoscendum consensum futurum: si ita; contrà est, quia iam supponitur ex vi libertatis creatæ futurum oppositum. Dicere autem, quod hoc medium ex natura sua sit tale, quod infallibiliter & in nullo vnquam casu componat cum opposito dissensu, etià si possit antecederet componere, non coheret cum natura talis mediij, quod debet antecederet relinquere potentiam indifferenter ad vtrumlibet, alioqui si determinaret voluntatem ad vnum, non relinqueret illam liberam. Nec recurri potest ad infallibilitatem consequentem ex suppositione ipsius consensu futuri, quia talis infallibilitas in hac opinione locum non habet, quæ certitudinem diuinæ scientiæ futurorum contingentium assignat ex parte mediij, ut causæ antecedentis effectum ipsum futurum; alioqui contra suppositum non assignaret certitudinem scientiæ futurorum in causa, sed in se ipsis. Vnde quamuis nequeat Deus certè cognoscere tale medium, quin simul cognoscat effectum ab eo futurum, ratio tamen certò cognoscendi effectum, est medium ipsum cognitum in se; adeò ut, si per impossibile, Deus non videret effectum futurum in se ipso, illum certò præsciret in tali medio, tantquam in causa sufficiente, hoc enim est contineri infallibiliter in causa. Confirmatur, quia ut medium sit infallibile, non potest aliunde oriri, nisi vel ex natura ipsius mediij, habentis ex se infallibilem connexionem cum effectu, vel ex præuisione scientiæ diuinæ. Secundum non admittit hæc sententia: primum tollit libertatem, quia nequit medium ex se ipso habere infallibilem connexionem cum effectu, adeò ut oppositum implicet contradictionem, nisi determinando voluntatem ad vnum, & tollendo potentiam ad oppositum; alioqui si admitteret potentiam ad oppositum, non posset esse infallibile.

135. Si verò decretum sit permissiuum, non est causalitate antecedens liberum consensum creaturæ, sed solum concomitans:

igitur

igitur non potest in eo, tãquam in causa certò cognoscere liberum consensum creaturæ; quia in eo antecedenter considerato non magis continetur futurus consensus, quàm futurus dissensus; quia antecedenter consideratus non magis determinat voluntatem ad vnum, quàm ad oppositum: vt autem est concomitans, formaliter dicit liberam determinationem creaturæ, nam vt sic formaliter dicit concursum concomitantem ipsum liberum consensum creaturæ: vnde potius cognoscit liberum consensum in se ipso, & in propria determinatione voluntatis creatæ, quàm in creatæ.

136. Ad Fundamentum oppositæ sententiæ, distinguenda est Minor: etenim voluntas Dei est infallibilis ratione medij, de se infallibilem connexionem habentis cum consensu futuro, & nego; est infallibilis ratione scientiæ mediæ, antecedentis decretum Dei, & concedo.

137. Ad secundum distinguo antecedens: debet decretum Dei habere connexionem cum medio, infallibilem connexionem habente ex natura sua cum actu prædefinito, & nego; ex suppositione actus, præuisi sub conditione futuri, & concedo: ergo in eo Deus certo cognoscit futura ex vi medij præcisè, & nego; ex vi consensus præuisi sub conditione futuri, & concedo. Ad confirmationem, nego S. Thomam vsquam docere, futurum contingens à Deo certò cognosci in causis, quin oppositum vbique inculcat, non posse in causis certò, sed tantum coniecturaliter cognosci: atque ita Doctorem sanctum intelligunt Capreolus & Ferrariensis. Vnus locus est 1. contra Gentes c. 67. vbi videtur oppositum docere: *Sicut, inquit, ex causa necessaria sequitur effectus certitudinaliter, ita ex causa contingenti completa, si non impediatur. Verum hunc locum explicat Ferrariensis de causa contingente, non libera, sed naturali, quæ nata est ex occurſu causarum impediri.*

S. Thomas.

Capreolus.
Ferrariensis.

SECTIO IX.

An Deus futura libera cognoscat in se ipsis.

138. **H**ic est postremus modus cognoscendi futura in se ipsis, & in sua propria præsentialitate, & duratione existentia: etenim cognitio diuina, vtpote perfectissima, circa obiectum præsens & existens, non solum est medium in Quo tale obiectum perfectè exprimitur, atque aded cernatur; sed etiã medium Quo immediatè tendit ad ipsum obiectum in se ipso existens intuendum; atque aded posita existentia rei extra causas, non solum Deus cognoscit illam intentionaliter expressam in suo Verbo, in quo antea expressa erat sub esse possibili, sed etiam in sua propria existentia & entitate, quam antea

res ipsa non habebat. Ratio autem dubitandi, an Deus ab æterno cognouerit futura in se ipsis, pro ea duratione, in qua erant exitura, hæc est. Quoniam futura non fiunt determinatè cognoscibilia in se ipsis, nisi in tempore pro eaduratione, in qua fiunt extra suas causas; igitur non potuerunt ab æterno cognosci, quia non possunt certò cognosci, nisi quando determinantur ad vnum; determinantur autem ad vnum in tempore; igitur in tota æternitate antecedente hoc tempus, sicut non habent determinatum esse, ita nec determinatam cognoscibilitatem.

139. Dicendum tamen est, Deum ab æterno certò cognouisse futura in se ipsis pro ea duratione, qua exitura erant extra suas causas, ea repræsentando vt existentia pro vno tempore, futura verò, vel præterita pro alio. Tria sunt hic probanda. Primum, futura contingentia à Deo cognosci in se ipsis. Secundum, ea repræsentari vt existentia pro vno tempore, futura vero, vel præterita pro alio. Tertium, hoc totum fuisse à Deo cognitum ab æterno.

140. Primum probo hoc pacto. Tunc futurum fit certò cognoscibile, quando fit determinatum ad vnum: fit autem futurum contingens determinatum ad vnum, quando fit extra suas causas; ergo tunc fit certò cognoscibile. Minor constat; nam quamdiu non est extra suas causas, manet in causis indifferens ad vtrumlibet. Maior probatur, nam quamdiu futurum non transit à statu contingentia ad statum necessitatis, non est certò cognoscibile, quia certitudo formalis supponit certitudinem obiectiuam. Porro tunc futurum transit à statu contingentia ad statum necessitatis, quando sublata indifferentia cause determinatur ad vnum; quod fit quando futurum recipit esse à causa; quia tunc subtrahitur à potestate cause, per quam erat indifferens ad vtrumlibet.

141. Secundum sic explico. Diuina cognitio, vtpote infinita similitudo rerum, vnũquodque repræsentat secundum omnem dispositionem intrinsecam, & extrinsecam; essentialẽ & accidentalem: futura non solum habent rationem præsentis, dum existunt, sed etiam futuri & præteriti, dum non existunt, ergo non solum repræsentat illa, vt existentia in sua præsentialitate, quando sunt; sed etiam vt futura & præterita pro reliquis temporibus, in quibus non sunt. Quo fit, vt in ordine ad cognitionem diuinam nulla sit variatio, nam ipsam rerum variationem repræsentat inuariabiliter, dum repræsentat eandem rem pro vno tempore existentem, pro alio futuram, pro reliquo præteritam, fundantem pro diuersis temporibus, diuersa enunciabilia: nam pro vno tempore verum fuit dicere, *Christus nascitur*, pro alio falsum, quæ tota variatio sumpta ex diuersa dispositione, & respectu, quem res habent ad inuicem; obiectiuè, inuariabiliter fuit in mente diuina ab ipsa æternitate Lege Ferrar. 1. contra Gent. c. 67. S. Sed Ferrariensis occurrir.